

Bud'te voči nečakaným návštevám ostražití

Praktiky podomových obchodníkov známe z amerických filmov opäť ožívajú. Česť výnimkám, no vymyslené zámienky a sladké reči sú metódy, za ktoré by sa mnohí mali hanbiť a v prípade postranných úmyslov aj pykať. Nenechajte sa opantať naučenými frázami a neverte rečiam rôznych ľudí, ktoré vám zazvonia pri dverách!

Noha vo dverách

Poznáte to. Začnú vám mazať medové motúzy pod fúzy lebo vedia, že pochválený človek sám seba vníma ako krajšieho a štedrejšieho, no zároveň je otvorenejší prijímať nerozumné návrhy a ponuky. Ide o známu frázu „noha vo dverách“, ktoré sa tým pádom nezatvoria, ba naopak sa neskôr otvoria celé. Podvodníci všemožne vyvolávajú pocit dôvery a oslabujú vašu ostražitosť.

To všetko sa deje aj v dnešnej dobe, keď existujú panoramatické kukátko, bzučiaky a čipy na dverách, telefóny zobrazujúce čísla, ktoré sa dajú uložiť s výrazným „Nezdvíhať“ alebo „Pozor“. Deje sa to v dobe, keď si na internete overíte vlastne kohokoľvek. Povedali by ste si, že podvodníci nemajú na ružiaci ustlané. Napriek tomu sa im darí úspešne obalamutiť tých najcitlivejších, ktorí sa len s modernými technológiami učia žiť a nie sú finančne gramotní – seniorov a handicapovaných. Nedajte sa nachytať na ich klamstvá a manipulatívne hry. Predstavíme vám tie najrozšírenejšie:

Hra na známeho

Obľúbenou metódou je hra na známeho ich syna alebo vnuka, pre ktorého prišli vyzdvihnúť hotovosť, lebo je v takých alebo onakých problémoch (známy je prípad s pokazeným vozidlom). Je vysoko pravdepodobné, že ak sa páchatel odvolá na syna (pričom seniori často prezradia i meno: „Myslíte Petrika?“ – páchatel reaguje „Áno, Vášho Peťa“). Dokonca sú tak drzí, že Peťa zavolajú mobilným telefónom a ten svojej mame potvrdí páchatelovu požiadavku. Samozrejme volajúcim nie je Peter, ale páchatelov komplic. Starostlivá mama potom neznámej osobe vydá požadovanú sumu, ktorú však už nikdy neuvidí ani ona, ani syn. Obmenou nekalej hry je odvolanie sa na susedov, čo je pre páchatela ešte jednoduchšie, nakoľko si zistí meno a priezvisko zo schránok či zvončekov, čím vyvolá dojem, že susedov dobre pozná. Nikdy nedávajte peniaze cudzej osobe a svojim príbuzným zavolajte, či danú osobu poznajú.

Hra na zástupcu inštitúcie či firmy

Elektrikári, plynári, pracovníci štatistického úradu, poisťovní a iných finančných inštitúcií a pracovníci mestského úradu. Tieto všetky funkcie môžu byť a sú napodobované podvodníkmi. Stačí im rovnošata, montérky alebo saká a kravaty a falošná identita je na svete. Pod rôznymi zámienkami sa snažia dostať nohu do vašich dverí a následne sa nanútiť do vášho obydľia. Spomeňte si, akým spôsobom vám chodia preplatky a nedoplatky za elektrinu, plyn alebo vodné/stočné. Sú zasielané poštovou poukážkou! Osobne odovzdávať často niekoľkocentové preplatky je neštandardné a pre dodávateľov energií (elektrina, plyn) veľmi nákladné. Nehanbite sa takýchto špekulantov nechať stáť za zatvorenými dverami a všetko si overiť telefonicky. Určite nikomu nerozmieňajte peniaze, lebo to znamená, že musíte ísť pre peňaženku (málokto chodí otvárať vchodové dvere s peňaženkou v ruke),

čo využívajú páchatelia na to, aby vnikli do vášho domu a odcudzili hotovosť alebo hodnotné predmety.

Sčítanie ľudu a iné štatistické prieskumy sa robia takisto z ekonomických i praktických dôvodov telefonicky alebo elektronicky. Osobná návšteva je avizovaná v médiách a poverené osoby len roznášajú dotazníky, nečakajú vo dverách na ich vyplnenie. Na výskumníkov narazíte v nákupných centrách alebo na rušných uliciach, sú riadne označení a zväčšia ich je na danom mieste viac. Pred dverami vašich dverí je ich prítomnosť prinajmenšom podozrivá. Určite nikdy nechodte s cudzími ľuďmi vyberať peniaze z bankomatu nech je to na akýkoľvek účel (nehoda, pomoc chorému, na operáciu).

Osobitnou kapitolou sú pracovníci dodávateľov energií. Jednak sú to tí, ktorí s prístrojom odčítavajú stav plynomeru, elektromeru alebo zbierajú údaje z digitálnych meračov na radiátoroch. Iný prípad sú tí, ktorí sa snažia získať zákazníkov konkurencie ponukou výhodnejších podmienok. Tí nekorektní pýtajú výpisy od pôvodného dodávateľa, narýchlo urobia rôzne prepočty a oháňajú sa nepravdivými percentami, ktoré ušetríte. Až na výnimky, nie je cieľom týchto ľudí vaša spokojnosť a ušetrené eurá, ale finančné provízie za získanie nových zákazníkov.

Hra na smetiariov

Zaželať príjemné prežitie sviatkov a všetko dobré do nového roka. Týmto začínajú svoju hru tzv. „vaši smetiari“. Aby si prilpešili pálenkou, cukrovinkami a najmä peniazmi, vydávajú sa rôzne individuá za pracovníkov firmy, ktorá vyváža a likviduje komunálny odpad. Situácia je natoľko kritická, že viaceré spoločnosti už zverejnili fotografie všetkých svojich zamestnancov na stránke, aby si ich občania - klienti nemohli zmýliť s tými, ktorí sa na smetiariov iba hrajú. Falošným smetiariom zásadne neotvárajte.

Hra na predajcu

V tomto prípade žiaľ ide naštrbenie dobrého mena seriózných a kultivovaných predajcov. V honbe za ziskom sa taktika a metódy presvedčania predajcov často pohybujú na hrane slušnosti a manipulácie a viacerí sklznu až k podvodu. Napríklad tí, ktorí „merajú prietok vody“. Oblečení v sakách, so širokým úsmevom a s kartičkou reprezentanta v klope saka sa votrú do obydlí s cieľom merať prietok vody v kúpeľni a kuchyni. Napokon argumentujú pekne vytlačenou farebnou tabuľkou spotreby vody a ponúknu tzv. perlátor. Na počkanie ho dokážu aj namontovať, lebo v nohaviciach saka bežne nosia sika kliešte alebo hasák! Odporúčame zvýšiť opatrnosť jednak z toho titulu, že za ponukou sa môže skrývať prieskum toho, čo máte v domácnosti a koľko vás v nej žije a jednak preto, že ponuka býva predražená. Argument, že ide o „novinku, ktorá ešte nie je na trhu“ stojí na hlinených nohách. Bežne sa cena perlátora pohybuje od 1 do 6 eur.

Hra na pomocníka

Mimoriadne podlé sú manipulatívne hry na pomocníkov, ktorí sa ponúknu, že vám naložia a vynesú tašky do bytu, čo je však len zámienka pre krádeže a prepadnutia. Odmietnite ich a odmietnite aj „výhru“, ktorú vám iní podvodníci prišli vyplatiť až domov a „len“ potrebujú rozmeniť peniaze aj pre iných výhercov. Obdobne zvyšovanie dôchodkov sa deje prostredníctvom inštitúcií (pošta, banka), nie osobnou návštevou s bankovkami v ruke.

Ako predísť podvodom?

1. **Overte si totožnosť návštevníkov** a v prípade nejasností zavolajte na infolinku. Seriózna spoločnosť má prehľad o svojich zamestnancoch a brigádnikoch a ich totožnosť vám potvrdí.
2. **Nikdy nepúšťajte do obydliä cudzie osoby**, najmä ak ste sami. Snažte sa ich návštevu presunúť na čas, keď bude prítomná ešte ďalšia osoba, či už rodinný príslušník alebo susedia.
3. **Nič nepodpisujte a nikomu nedajte hotovosť** ihneď. Seriózne firmy Vám ponechajú dostatok času na rozmyslenie a preštudovanie zmlúv a seriózni predajcovia sa s ponukou vrátia.
4. Dôkladne si overte, **aké skúsenosti mali s produktom a predávajúcim vaši známi** alebo iní zákazníci. Ak máte podozrenie, že ste boli oklamaní, podajte podnet na Slovensku obchodnú inšpekciu pre porušenie § 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa (Zákon č. 250/2007 Z. z.)
5. **Žiadajte všetky doklady**, ktoré Vám zo zákona musí predávajúci poskytnúť písomne, t.j. nárok na reklamáciu, záruky a servis, nárok na vrátenie tovaru a samozrejme daňový doklad o kúpe (faktúra, pokladničný blok...).
6. Ak už ste aj podpísali zmluvu, **zo zákona máte právo od nej odstúpiť do 14 pracovných dní a to aj bez uvedenia dôvodu**. (Nebojte sa v tomto prípade citovať Občiansky Zákonník § 48 , § 49, ako aj zákon č. 108/2000 Z.z o ochrane spotrebiteľa pri podomovom predaji a zásielkovom predaji.)
7. Dokázať neférové praktiky, manipuláciu a slovný podvod je veľmi náročné. **Mnohých podvodníkov odradí to, ak jasne preukážete úmysel si rozhovor nahrávať** (do mobilu, na kameru).
8. **Seniori majú v prípade pochybností k dispozícii bezplatnú senior linku 0800 172 500**

Zdroj: Združenie slovenských spotrebiteľov

Vaši Špecialisti na bezpečnosť
www.specialistinabezpecnost.sk